

DFÆL-bladet

Nr. 87, februar 2006, medlemsblad for Dansk forening for Ældre Lystfartøjer

Bette Oles sidste rejse

Kom til generalforsamling 25. marts, læs side 14 til 21
Bådportræt: Helsingørjollen, læs side 26 til 32

At sejle ud og også hjem for sejl...

Af Merete Strøbæch

I år har jeg haft 20 dejlige år med Bette Ole. Landets mindste spidsgatter på bare 13 fod, bygget af Berg til eget brug i 1954. Da var han 81 år.

Berg tegnede således i sin høje alder flere små Ole både, opkaldt efter hans yngste søn. I nogle år sejlede han en af disse 16 fods et-sejls Ole både, en båd som han også selv kunne manøvrere alene, men den sidste blev altså denne Bette Ole, som han desværre kun fik sejlet med i kort tid.

Berg på sommertogt

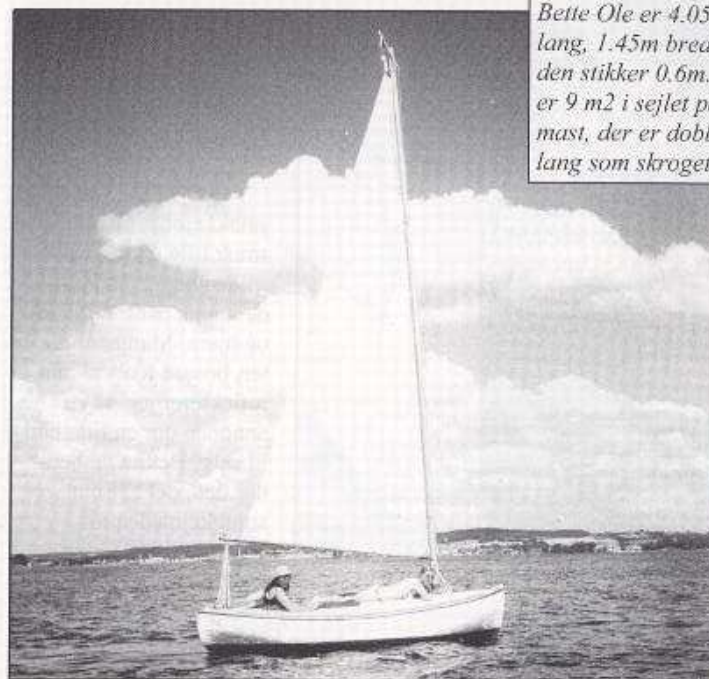
Om sommeren sejlede han landet rundt for at se til sine mange "unger" som han kaldte de både, der var under bygning på forskellige værfter. Der gik frasagn om denne stivbenede olding med snot i næsen under kasketten, og iført en islandsk trøje med samme patina, for det var jo svært at skulle styre og snyde

næse samtidig, og så var trøjerærmene jo trods alt det nærmeste.

Bette Ole var indrettet til eenmands sejlads, fint trimmet på roret med et blylod, så han kunne slippe roret længere tid af gangen.

En skydekappe kunne trækkes helt tilbage over de gigtplagede knæ, han kunne flytte sig fra side til side på en vinkelformet tofte, og over bunden kunne ophænges en sejlbugskøje, alt beregnet for eenmands-sejlads. Et par åregafler gav ham muligheden at ro i havn.

På dette blads forsidebillede ses Berg anløbe Lohals havn i Bette Ole. Skydekappen ses på fotoet. Det blev desværre hans sidste tur, gigten blev for slem og han måtte efterlade båden og rejse hjem over land. Berg levede sine sidste år meget isoleret og temmelig forkalket brændte han desværre alle sine tegninger. "Ingen skulle arve

Bette Ole er 4.05 m lang, 1.45m bred og den stikker 0.6m. Der er 9 m² i sejlet på en mast, der er dobbelt så lang som skroget.

Merethe og Pernille sejler Bette Ole.

noget efter ham, når han fik hjemlov".

Bergs søstersøn hjælper

Bergs søstersøn, Erik Storch, har gjort et stort arbejde for at samle tegninger og oplysninger om Bergs både for eftertiden. Dette arkiv er blevet overdraget museet for lystsejlads for nogle år siden, (1997). I løbet af de år, jeg har haft Bette Ole, har jeg modtaget

de dejligste breve fra Erik Storch, bl.a. med fortællinger om hans barndoms sejlture med Berg. I et af de sidste breve udtaler han ønsket om, at Bette Ole kommer på museet, når jeg ikke vil sejle den mere, og det skyldes således i høj grad hans engagement, at jeg i dag er overbevist om, at dette velsejlende stykke kulturhistorie hører hjemme blandt de sejlede museumsbåde.

Georg Berg i den karakteristiske islænder, holmensbenklæder og uldkasket.

smakkejolle, og en smuk lille én der var spids i begge ender, - de kunne både sejle ud og hjem. Mange år efter, bosat i København, reflekterer jeg på en annonce om en lille båd til salg, Bette Ole hedder den, det var den smukke med spids i begge ender. Så den flyttede fra Faaborg

over fjorden og blev hjemmehørende på Bjørmø ved mit sommerhus.

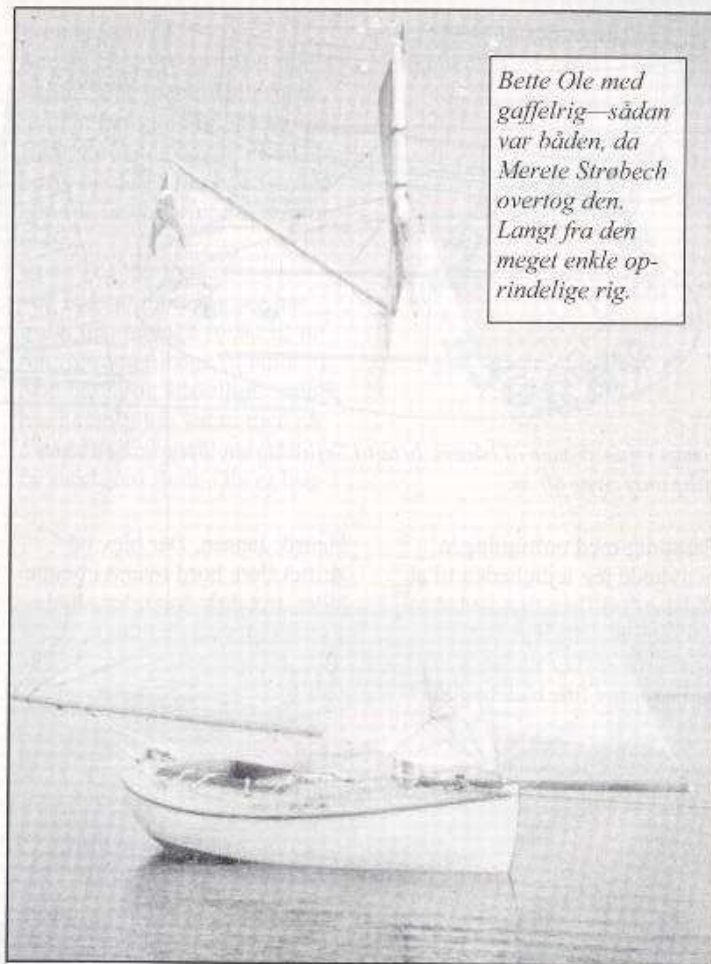
Båden var desværre blevet ændret i årenes løb, den havde fået anden rig, nemlig gaffelrig med fok, klyver og topsejl. Masten stod uændret langt fremme, så sejle, nej - det kunne den kun i medvind og sidevind, ligesom min barndoms robåd.

Men her kommer Erik Storch ind i billedet med gamle fotos og beskrivelser, og ud fra dette får jeg den rigget tilbage til den originale rig med det enlige

Ud og hjem for sejl

Min barndoms bedste solskinsdage blev tilbragt på Faaborg Fjord i en robåd, når vinden var til det, også for sejl. Men en tung træbåd, med for lille et (latiner)sejl og en diminutiv sænkekøl!

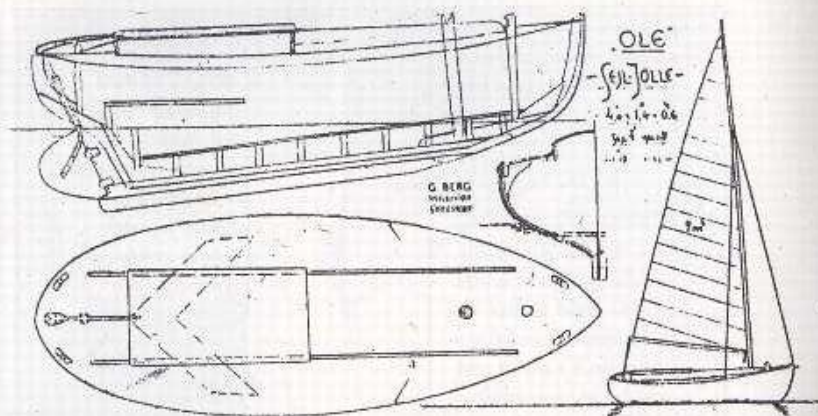
Ja, at sejle ud for sejl var ikke svært, men at komme hjem til broen igen for sejl, med den afdrift, - det var sjældent det lykkedes. Årerne måtte tages til hjælp, og altid i modvind. Jeg så på de andre småbåde ved nabo-broerne, der lå en dejlig

Bette Ole med gaffelrig - sådan var båden, da Merete Strobech overtog den. Langt fra den meget enkle oprindelige rig.

storsejl på den usædvanlig høje mast. Det var overraskende fine sejl-egenskaber, der fulgte med omrigningen. Nu kunne

den spidse tæt til vinden, - og jeg kunne sejle både ud og hjem.

Bergs egne skitser af båden, bragt i *Sejl & Motor*. Berg var på dette tidspunkt over 80 år.

Samtidig med omrigningen benyttede jeg lejligheden til at få istandsat flere ting ved skroget, der virkelig trængte til en kærlig hånd, her fik jeg hjælp af Faaborgs fine bådebygger

Henrik Jensen. Der blev udskiftet flere bord øverst i begge sider, nyt dæk dog uden skydekappen, nyt rorsblad med blylod, ny rorstamme, og varmgalvaniseret røstjernene og den

Forfatteren og Bette Ole for svaj ved hjemstedet, Bjørnø.

orinale rorpind. Senere har alle bord fået nye kobbersøm spunningen rundt, hvilket har gjort den dejlig tæt. Berg var apotekersøn i Faaborg, og det var her på fjorden han fik sin sejlerinteresse som ung.

Bette Ole har ligget for svaj ved Bjørnø mole, og jeg har brugt den omtalte robåd til turen frem og tilbage til land. Min datter og adskillige venner har i årenes løb været med på mange dejlige småture i det farvand som Bette Ole er byg-

get til, og som Berg elskede at besejle.

Da istandsættelsen af Bette Ole lige var begyndt i 1990.